

...וצדקה מעבירים את רוע הגזירה // ערב שבת שו

בימים שבין כסה לעשור, בהם מרבה כל יהודי במעשי צדקה וחסד, פנה סופר 'הפלס' אל משרדי קופת הצדקה "חסדי שלום", לעקוב מקרוב אחר פעילות החסד המסועפת מסביב למעגל השנה // במהלך הביקור התוודענו מקרוב לשלבי הקמת הקופה, לגידול המואץ עד להפיכתה למעצמה של צדקה וחסד, ולהיערכות האינטנסיבית מזה חודש ימים לקראת המגבית השנתית, בפרוס הימים הנראים // "והיה מעשה הצדקה שלום"

בה - סקירה מיוחדת על מפעל החסד של בני התורה

ח.א. לחובר

אין מבין הקוראים מי שאינו מכיר ויודע על "קופת חסדי שלום" - הקופה של בני התורה, אשר זוכה לאמונם של רבותינו מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א, ובראשם רבנו ראש הישיבה הגר"ש אויערבאך שליט"א. רק בשבוע שעבר התפרסם בציבור הרחב מכתבו המרטיט של רבנו ראש הישיבה שליט"א, מכתב נדיר שלא זכור כמוהו זה עידן: "אל נא, אחי, נרפה ידיים חלילה, להחזיק בכל לב במצוות הצדקה, אשר היא חובה קדושה אשר לא נוכל להתעלם מצרת אחינו בשרינו, הנאנקים במכאובם". ביקשנו לשמוע על חבלי הלידה של הקופה מראשיתה, כיצד הכל החל? פנינו לשם כך אל הרה"ג רבי אהרן חנני פופיפר שליט"א, "מה הביא לפתיחתה של הקופה?...", "אנו שואלים. "כיצד זכתה הקופה כבר מראשיתה לאמונם הבלתי מסויג של גדולי התורה וראשי הישיבות שליט"א?" - והרב פופיפר משיב:

"האימפריה הזו שאתם רואים לפניכם, החלה מכורח המציאות כיוזמה פרטית של מספר אברכים. היה זה בעיצומם של ימי החורף תשע"ד. אברך תלמיד חכם מבני ברק הגיע לפני מו"ר הגאון הגדול ר"צ פרידמן שליט"א ושטח בפניו את סיפורה של משפחה פלוגית - משפחה נכבדה וידועה בעיר בני ברק, שעברה תלאות קשות וממושכות, ה"י שלא נדע, ובעבר הוכרו כמי שראויים לתמיכה קבועה מארגוני צדקה ידועים, ומסיבות שונות הושמט שמם מרשימות הנתמכים.

מו"ר שליט"א נחרד למשמע הדברים, והתבטא בכאב כי מלבד הכאב העצום על אותה משפחה אומללה, הרי הוא "מפחד" מדיני שמים לעמוד מנגד, כי הנה זעקת המשפחה עולה ומהדהדת מקצה העולם ועד קצהו, ותעל שוועתם... ומי ייתן את הדין על דמעותיה של אותה משפחה...

ואכן, בהשתדלות מו"ר שליט"א התארגנו באותה העת כמה אברכים מעיה"ת בני ברק, כדי לסייע לאותה משפחה לעבור את התקופה הקשה. לאחר מקרה זה, נודע על מקרים רבים נוספים שהתאמתו והעידו על שיטה רשמית וממוסדת של העלמת שמות של משפחות רבות מרשימות הנתמכים. הגם שמתחילה היו שהסתירו את דרכם זו, אט אט הוכח והתאמת הדבר, שאין מדובר במקרה יחיד, אלא בתופעה רשמית וממוסדת של אטימות ואכזריות.

משכך, הלך וגבר הצורך לסייע לעוד ועוד משפחות, אשר עברו טלטלות קשות על לא עוול בכפן, עד שבערב פורים תשע"ד הוכרו על הקמת הקופה ע"י מו"ר הגר"צ שליט"א. באותם ימים, קודם ההכרזה על הקמת הקופה, עלה רעיון הקמת קופת צדקה ארצית חדשה על שולחנו של רבנו ראש הישיבה שליט"א, שראה צורך מידי בהקמת גוף מאוגד שירכז את המקרים המשועים לעזרה, ועודד וחזק בכל לב את העוסקים במלאכת הקודש".

מני אז ועד היום הזה מקבלים גבאי הקופה בכל אתר בכל ימות השנה, פניות המעידות על הצורך ההכרחי של הקופה הקד' הזאת, אשר עומדת "במקום שאין איש" למען מאות משפחות אברכים עמלי תורה המקיימים בעצמם "כי ימות באוהל", כאשר בכל עת כל פנייה מגיעה לשולחנו של רבני הקהילות ברחבי הארץ לאימות ולבירור המקרים לאשורם, ולדירוגם לפי רמת הדחיפות שלהן. הבקשות מועברות ע"י המשרד לרבנים ידועים בכל עיר וקהילה המתמצאים היטב ומכירים את האנשים מקרוב, לשם סינון ובירור המקרים ולקביעת דרגות הדחיפות הנמנות בארבע דרגות. הכל נעשה בשיתופו של הגאב"ד הגר"צ פרידמן שליט"א, המפקח ומעורה בכל מקרה. לשם כך, הגיע לאחרונה הגאב"ד הגר"צ פרידמן למעונו של אחד מרבני הקהילות במודיעין עילית, לדיון בענייני הקופה בעיר. לאחר מכן מגיעים כל הנתונים מערי הארץ ומהקהילות

"והיה מעשה הצדקה שלום"

שנוסדה בס"ד זה מכבר ע"י ידידי הגאב"ד הגאון הגדול רבי צבי פרידמן שליט"א, לשמו ולזכרו של רבינו מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א, אשר היא צורך והכרח השעה, לעמוד לימין הנצרכים והנוזקים בקרב קהל בני התורה, להחזיקם לתומכם ולהחיותם... והנני בבקשתי, את אחי אנוכי מבקש, לכל אשר נשאו ליבו והבינו מדעו לעמוד לימין הנוזקים לתמכם בכל עוז בעין יפה ורוח נדיבה, אשר בוודאי כולנו מחויבים בזה, לפעול ולהפעיל למען הקופה הקדושה הזאת, המנוהלת ביושר ובהידור רב, בעינא פקיאח של חבר תלמידי חכמים מגאוני דורנו שליט"א, אשר נשאו עיניהם וליבם למען אחיהם, לראות בסבלותם ולהקל מעליהם לצורך קיום היום יום".

כמדומה שדבריו הברורים מדברים בעד עצמם, "צורך והכרח השעה", אין צורך להוסיף מילה אחר דבריו. במרוצת השנה האחרונה הצטרפו לצוות ההנהלה כמה תלמידי חכמים מפורסמים התורמים לקופה

הבור מתמלא מחולייתו, וכעת המצב עדין אינו משביע רצון כלל וכלל. אין לנו האפשרות לסייע כמידת הצורך לכל אחד ואחד. מאות טופסי בקשות עומדים מיותרים, כאשר כל טופס טומן בחובו תלאות וייסורים אשר תצילינה אוזניים משמוע, ומלבד תמיכה זעירה יחסית למצבם, לא ניתן לסייעם בשלמות הראויה כדי מחסורם. לאחר אחת משיבות הרבנים שהתקיימה במרוצת השנה, בה דנו על מצבם של מאות המשפחות במשך שעות ארוכות ממש, דיברתי עם מו"ר הגר"צ פרידמן שליט"א, וראיתי שאינו במיטבו. לשאלתי אם הרב מרגיש טוב, השיבני: 'איך אפשר להרגיש טוב, אחרי כל מה שראינו כאן היום...'

כזכור, בערב פורים תשע"ה יצא רבנו ראש הישיבה שליט"א במכתב נדיר ומרטיט, אשר גדולי תלמידיו עמדו נפעמים מחרדתו העצומה של ראש הישיבה, וכה כתב בתוך דבריו: "...עבור 'קופת החסד חסדי שלום',

השונות לישיבה משותפת המתקיימת אחת לתקופה כביתו של הגאב"ד שליט"א ובראשותו, בהשתתפותם הקבועה של הגאון הגדול רבי אשר הכהן דויטש שליט"א, הגאון רבי יצחק אוברלנדר שליט"א, ועמם מנהל הקופה הרב פפויפר, הגאון רבי שאול כי טוב שליט"א, המשמש כרב אחראי על אזור ירושלים, ואלו מקדישים מזמנם היקר מכל להחיות עם רב, לשם קביעת הסכומים לכל דרגה, ואיזון נכון בין גובה ההכנסות של המגבית לכמות הבקשות המרובות. כמובן, ככל שההיענות למגבית גבוהה יותר, כך הבקשות נענות ע"י הרבנים שליט"א ברוחב לב ובסכומים נאים יותר.

אין לתאר את החיזוק הרב אותו מקבלים גבאי הקופה מגדולי מרביצי התורה בארה"ק, המחזקים ומעודדים תמיד בברכתם ותפילתם, ואף הורו לבני ביתם כי זוהי הקופה הראויה לבני התורה ועמליה, לצאת ידי חובת צדקה המהודרת ביותר.

הרב פפויפר מציין בהתרגשות: "אי אפשר שלא להזכיר את הביקור המיוחד והמרומם שקיימנו אשתקד, במעונו של ראש ישיבת בריסק, הגאון האדיר רבי מאיר הלוי סאלאווייצק זצוק"ל, שהפליג בשבח הקופה ומפעליה, ואף ביקש להניח במעון קודשו את הקופה הביתית של 'חסדי שלום', תוך כדי שהוא שב ומציין באוזנו שוב ושוב 'דאס איז א קופה ראויה...' "הקופה של הבני תורה".

בחסדי שמיים, בתוך תקופה קצרה יחסית, הפכה קופת 'חסדי שלום' מקופה קטנה וחדשה, לאימפריה של צדקה וחסד הפרוסה בכל הריכוזים החרדיים ברחבי הארץ. כיצד מתמודדים עם הגידול המבורך של הקופה? מה הן הפעולות הנעשות כדי לעמוד במספר הבקשות ההולך וגדל מצד נזקקים ונצרכים הנושאים עיניהם לקופה כקרב הצלה אחרון?

"אכן, בחסדי שמיים קיים בנו 'והיה ראשיתך מצער', כאשר כל שלבי ההקמה והביסוס עלו בעבודה מייגעת, לפעמים עד בלתי אפשרית. בנוסף, פעמים רבות, במקום לפעול לחיזוק הקופה, הוצרכו גבאי הקופה להדוף מפריעים שונים שעצם התאגדות קופה לבני תורה הייתה לצנינים בעיניהם. אך ב"ה עינינו ראוות כיום את הקופה על שלוחותיה השונות ברחבי ארה"ק עומדת לתפארה באופן נעלה ביותר, כראוי וכיאה לקופה של בני התורה. אך לצד זאת, בל נשכח שנמצאים אנו עדיין בעיצומה של תקופת ה'ראשיתך מצער'. עבודה רבה עוד לפנינו, ועלינו להתרחב ולהתבסס בעולם הרחב באופן שנוכל לעמוד לימין המשפחות בצורה רחבה יותר, כי הרי אין

במהלך שיחתנו מציין הרב פפויפר את תרומתן האדירה של עשרות קופות הברזל המוצבות ברשות הרבים במקומות מרכזיים, אך דא עקא שעלותן של הקופות והתקנתן יקרה מאוד, ואין בידי הקופה היכולות לעמוד בביקוש העצום. ומבמה מכובדת זו תצא הקריאה לציבור הרחב, אלו שנשאם לבם להנציח ולתרום קופה לעילוי נשמת יקירם, והקרן לא תחדל מלהניב פירות בעז"ה שנים רבות. עלות קופה הינה 350 שקלים בלבד. ניתן להנציח במשרדי הקופה בטל' 1800-230-240.

קופה שהוצבה במקום מרכזי בעיר בני ברק, בעת ריקונה

רבני הקופה שליט"א באישור התמיכות לימים הנוראים

נעשים בשלמות הראויה, בבחינת 'לך ד' הצדקה', ולא מתוך 'אינטרס' אישי של ישועה פלונית או אלמונית". ממשיך הרב מילצקי ומסייג: "נכון שלגבי מצוות צדקה מובא ש'האומר סלע זה לצדקה על מנת שיחיה בני הרי זה צדיק גמור', אבל מכל מקום ב'תעשיית הישועות' של ימינו, רבים שכחו את עיקר מצוות הצדקה לתכליתה האמיתית לשם מצוות צדקה, ומשכך הכריעו רבותינו כי לעת עתה יש להימנע מפרסומי מאות סיפורי הישועות המגיעים לשולחן המערכת".

●●

לא אחת נשאלו בהנהלת הקופה מדוע לא מפרסמים בעלוני את סיפורם המדוקדק של מאות המשפחות הנתמכות, כדי להביא את זעקתם הנוראה לציבור הרחב, שיפתח את לבו ויבוא לעזרתם.

< המשך בעמ' 21

הכרעת רבותינו שליט"א, כי לעת עתה אין לפרסם סיפורים אלו בעלוני רשמיים של הקופה, מאחר שבקופה הפונה לקהל בני התורה המדקדקים ומבינים במצוות, נדרשים סטנדרטים אחרים של איכות ורוממות, מבלי להזדקק להבטחות שונות שאינן עולות בקנה אחד עם דרישותיה הבלתי מתפשרות של קופת הצדקה.

אין ספק שעניין הישועות והתפילות מהווה הכנסה רחבה מאוד לכל קופה וארגון; אין כמעט מי שלא נסחף אחר הצורך הדחוף בישועה מהירה. אם בעבר כל אחד היה יודע שבמקרה כזה עומדים בקרן זווית ופונים בערוץ ישיר אל אבינו אב הרחמן, בדורנו ישנם שמרגישים שאין קל יותר מ'לקנות ישועה' בכמה שקלים...

'חסדי שלום' חרטו על דגלם את נקיות הצדקה לתכליתה האמיתית, מצוות צדקה לשמה, כמו שנצטוונו לישא בעול אחינו, ומשכך כל מעשי הצדקה בקופה

מניסיונם העשיר, מהם מונו לרכזי ערים, רכזי קהילות וכד', כמו גם ליווי מתמיד בהנהלת הקופה לשמש כאוזן קשבת לרחשי הציבור בכל אתר ואתר ולקבל את הפניות. ואכן הסיעתא דשמיא ניכרת כל העת בהתקדמות משמעותית בהתרחבות הקופה ופעילותיה בכל ערי ארץ הקודש.

לסיום, מזכיר הרב פפויפר באוזנו את דבריו של ראש ישיבת פוניבז', הגאון הגדול רבי שמואל מרקוביץ שליט"א, לשלוחי הקופה בפתחת המגבית השנתית: "הנה לגבי לימוד התורה נאמר 'מתוך שלא לשמה בא לשמה', מאידך גיסא בנושאי ציבור יש לזכור שהמציאות היא אחרת, מתוך לשמה בא לשלא לשמה... וזה תפקידו של איש ציבור, לעמוד על המשמר, להיות שם בשביל הציבור. הן שליחי הציבור אנן".

תפילות וישועות

את הגאון רבי ראובן מילצקי שליט"א, מהרבנים העוסקים במלאכת הקודש, אנו תופסים ביציאה משיעור דף היומי מעמיק בפני עשרות אברכים ובני תורה, בדרכו לטיפול דחוף בענייני הקופה. ביקשנו להפריעו למספר רגעים:

ניהול קופת צדקה הפרוסה בכל אתר, דורשת היערכות רבה ופיקוח על נושאים רבים ומגוונים. ידועה קופת 'חסדי שלום' בהתנהלות הנקייה בפיקוח מתמיד וקפדני של הרבנים האחראיים על כל ניהול הקופה מהחל ועד כלה ועד למקרי הבקשות והבירורים. ברצוננו לשמוע פרטים על המערך המסועף המתנהל בכל ימות השנה ובפרט בימי המועדים.

"אכן, זכתה הקופה לאמונם המלא של רבנו ראש הישיבה הגר"ש אויערבאך שליט"א, לצד גדולי וצדיקי הדור שליט"א, אשר מכירים היטב את התנהלות הקופה וההקפדה הנדירה על כל פרוטה ופרוטה, כראוי וכיאה לקופה של בני התורה.

בערי הארץ מופקדים אברכים תלמידי חכמים שתפקידם להיכנס לפרטי המקרים, ולבררם בדקדוק באופן ראוי ומכובד. בדרך כלל בטופסי הבקשות וההמלצות המצורפות כבר ניתן לדעת את הכתובת לברר את המצב לאשורו, אם אלו הפרטים של רב השכונה, ראש הכולל וכדומה.

מאידך גיסא, היה מקרה לפני כמה חודשים שמתופס הבקשה עצמו היה נראה שאין בשביל מה לעלות את הבקשה לשולחנם של הרבנים, כי מתיאור המצב, כפי שפורט גודל ההכנסות אל מול ההוצאות, לא הייתה עילה מספקת לתמיכה. רק לאחר שעסקני הקופה נכנסו לעובי הקורה, התגלה המצב לאשורו: אחד מילדי המשפחה נחלה במחלה נדירה, ועלות הטיפולים וההוצאות הנלוות מגיעות להון עתק, כאשר הילדים האחרים בבית רעבים ללחם כפשוטו...

בנושא זה, תפקידם של עושי המלאכה לדעת נאמנה שהם מתעסקים כאן עם 'דיני נפשות', כפשוטו. מידע שאינו מדויק יכול להמיט אסון על משפחה שלמה, על טפה ועולליה..."

אנו רגילים לראות בקופות הצדקה סיפורי ישועות רבים, לצד הבטחות שונות לסגולות ותפילות. קופת "חסדי שלום" הינה היחידה שאינה פונה לתורמים בארגון תפילות וסגולות.

הגר"ר מילצקי: "ככלל, כל שמות התורמים הנמסרים בעת התרומה ל'חסדי שלום', מועברים באופן קבוע לתפילה ולברכה אצל רבנו ראש הישיבה הגר"ש אויערבאך שליט"א, אשר מברך ומעתיר בתפילה עבור כל התורמים והמסייעים. כמו כן מועברים השמות לתפילה בבתי גדולי וצדיקי הדור שליט"א.

ראשית אציין כי הרבה מקרים של ישועות מגיעים לשולחן הקופה, והדברים ידועים ועוברים מפה לאוזן. ברור הוא שגדול כוח הצדקה כדי לחולל ניסים ונפלאות, וכבר נאמר 'בחננוני נא בזאת' על מצוות צדקה. מכל מקום, בקופת הצדקה 'חסדי שלום' התקבלה

הגאב"ד הגאון הגדול רבי צבי פרידמן שליט"א: "תוספת הידור מיוחדת"

למצוות הצדקה המהודרת ביותר, הצדקה עוברת בצורה נקייה למשפחות אברכים בני תורה, לצרכים בסיסיים ממש ולא בשביל מותרות, אע"פ שגם זה לפעמים הוא צדקה; אבל כאן מדברים על אוכל לבית, לחם וחלב...

הזכרתי בעבר את דברי הרמב"ם (פ"ט ממתנות עניים) "מעולם לא ראינו ולא שמענו בקהל מישאל שאין להן קופה של צדקה", זוהי הלכה פסוקה. עם כינון הקהילות של בני התורה, חובתנו לעת הזאת לדאוג שיהיה מי שידאג למשפחות שאין להן משען ומשענה. הרמב"ם כותב בחריפות, 'מעולם', לא ראינו ולא שמענו - אין דבר כזה! זה תפקידנו וחובתנו להעמיד קופה ראויה לבני התורה. למנוע חרון אף משוועת עניים ודמעת העשוקים".

האם יש תוספת הידור בתרומה ל"חסדי שלום"? אנו שואלים.

הגאב"ד שליט"א: "מפורסמים דברי החינוך במצוות צדקה (תעט): 'עיקר מצווה זו ליתן הצדקה ליד גבאי שיתננה למי שצריך לה, כדי שלא יתבייש המקבל כשהוא מקבל מיד הנותנה בכל עת שיראנו, וגם הנותן לא יבישנו עליה לעולם, שזה אינו יודע למי נותנה, וזה אינו יודע ממי מקבלה' - קודם כל, זה מתן בסתר אמיתי שמעבירים את כספי הצדקה דרך גבאים נאמנים לידי המשפחות, ללא שיתביישו.

מלבד זאת, יש לציין את המעלה של 'מבשרך לא תתעלם', כי הדאגה לאלו הנתמכים הקרובים אלינו, מאחינו ובשרינו, מוטלת עלינו. אנו 'הקרובים אל החלל' מצווים ועומדים לדאוג ולראות בצרתם ולהקל מעליהם. וזה ההידור של 'עניי עירך', כפי שכתב הנשמת אדם 'אלו שרגיל איתם'".

לקראת הכנת הכתבה, ביקשנו לעלות למעונו של נשיא הקופה, הגאון הגדול רבי צבי פרידמן שליט"א, אשר נאות לפנות מזמנו ולקבלנו במעונו ברח' נועם אלימלך בבני ברק.

הגאון הגדול שליט"א מקבל את פנינו בחביבות, כאשר אנחנו שוטחים בפניו את מטרת בואנו לשמוע מקרוב אודות קופת הצדקה "חסדי שלום".

הגאון הגדול שליט"א פותח ואומר: "הקופה הזאת עומדת לימינם של נזקקים אמיתיים, מיום ליום וראים אנו עד כמה הקופה נחוצה לחיי נפש של מאות משפחות! מגיעים מקרים קשים וחמורים של משפחות ברוכות ילדים שנשבר מטה לחמן, ואנו משתדלים להעניק להם תמיכה מלאה ולסעדם ככל יכולתנו.

אמנם אין באפשרות הקופה לחלק סכומים גדולים מאוד, אבל התמיכות המתאפשרות הינן מכובדות, עומדות לעזרת המשפחות ברגעים קשים, ומרימות אותן מדלותן; מלבד עצם ההרגשה שהנה יש מי שדואג לנו וחושב עלינו...

הקמת הקופה היא מחמת ההכרח, לאחר שמשפחות רבות נותרו ללא מענה, ובהחלט מקיימים על ידה 'עניי עירך קודמין'. הקופה היא צורך השעה למנוע קול זעקת העשוקים, הנתונים מדי יום תחת לחץ כבד מאוד מעול חובותיהם וקיומם השוטף.

כמעט אין בימינו אברך אשר משיא את ילדיו בשעטרו"מ ואינו שרוי בחובות, אך הקופה אינה עוסקת בחובות גדולים שנוצרו מחמת חיתון ילדים וכד', אלא אך ורק בהוצאות שוטפות של הקיום היום יומי של המשפחות.

מחמת כל זה, ברור שהתורמים לקופה זוכים

והיה מעשה הצדקה שלום / המשך מעמ' 17

לקראת מגבית הימים הנוראים: "כבר מתחילת חודש אלול ניכרת עלייה חדה בכמות הטלפונים, כאשר למערכת המוקדניות המקבלות את השיחה מצטרפות נשים ובנות נוספות, על מנת שלא ייווצר מצב שלא יתקבל מענה מידי."

בשנה שעברה הוסיפו בהנהלת הקופה עשרות מוקדניות שיקבלו את אלפי השיחות בימי המגבית, בערבי ראש השנה ויום הכיפורים, אך עדיין הגיעו תלונות רבות של תורמים רבים שנאלצו להמתין על הקו כדקה או יותר.

לקראת המגבית השנתית בימים אלו, הכפילו בהנהלת הקופה את כמות המוקדניות, כדי שיוכלו לעמוד בעומס הרב הצפוי בערבי ימי הדין.

מרגש לראות את כמות הפניות ההולכות ומתברות של 'עמך ישראל', החפצים לזכות ליטול חלק במצוות הצדקה המהודרת של קופת בני התורה 'חסדי שלום'.

גם במרוצת השנה פתוח מוקד התרומות 24 שעות ביממה, ומתקבלות תרומות מסביב לשעון. אמנם בשעות הלילה השיחות פחות תדירות מביום, אבל עדיין הטלפון אינו פוסק מלצלצל.

מה מביא אדם מן היישוב להתקשר דווקא באמצע הלילה?

בדרך כלל ישנן סיבות מיוחדות לכך, כמו שיחות הטלפון המגיעות ממחלקת יולדות, או סתם כך כשמתעורר צורך מידי לעורר רחמי שמים לרפואה ולישועה, ואלו מעשים שבכל יום."

ומי מקבל את השיחות בשעות הללו?

"בכל שעה משעות היממה יש מזכירות ומתנדבות שמקבלות את השיחות, בשעות הלילה המאוחרות או לפנות בוקר. כאמור, המוקד פתוח 24 שעות ביממה."

הרב לנג מדגיש: "חלק גדול מהמוקדניות עושות מלאכתן בהתנדבות גמורה, למען מאות המשפחות הנתמכות על ידי הקופה."

אסיפת הכספים

הרב לנג מציין באוזנינו את הנקיות הנהוגה ב"חסדי שלום", כראוי וכיאה לקופה של בני התורה, כאשר בקופה מקפידים על רישום מדויק עד לאגורות ממש של כל התרומות המתקבלות, הן מקופות רחוב ועד לקופות המוצבות באלפי הבתים ברחבי ארץ הקודש, קופות עודף המוצבות בחנויות רבות ועוד.

אף צורת ריקון הכספים הובאה להכרעת הגאב"ד, הגאון הגדול רבי צבי פרידמן שליט"א, שישב עם עושי המלאכה במשך שעות ארוכות להכריע כיצד ייגבו הכספים מנקודות התרומה ברחבי ארץ. כך למשל, לא במהרה נתן הגר"צ שליט"א הסכמתו שילדים יעזרו במלאכת ריקון הקופות הבייתיות בשכונתם והעברתן למוקד השכונתי

- דבר שחסך בעלויות מיותרות ותרם רבות ליעול התרומות השוטפות. רק לאחר שהבהיר שמאחר שהילדים מצויידים בפנקס קבלות, והתורמים יודעים שהמה השליחים, הרי שתורמתם היא בוודאי אדעתא דהכי, ומשכך ניתן לשלוח אותם למלאכת האסיפה, להיות שותפים במעשי הצדקה הנשגבים. //

התשובה לכך פשוטה מאוד: ב"ה ציבור בני התורה מאוגד ומאוחד תחת הנהגת גדולי ישראל שליט"א, וככל שמוסדות התורה על טהרת הקודש מתרבים והולכים - כך הציבור מתאגד ומתאחד יותר ויותר, וחברך חבא אית לי. ומשכך הורו הרבנים שליט"א להיזהר ביותר מאזכורים שיגרמו למשפחות 'לזהות' את עצמם בעלוני רחוב, או גרוע מכך בפני שכניהם וחבריהם, היכולים להבין במי מדובר.

כבוד הבריות הוא ערך עליון בקופת החסד, וחלילה לנו שיצא שכרנו בהפסדנו... "ברם", מדגיש הרב מילצקי, "כמדומה שכיום אין מי שמעורה עם הבריות שאינו נחשף מקרוב לכמה וכמה מקרים שהקופה היוותה גורם הצלה בעיתות מצוקה ומשבר. בימים האחרונים התפרסמו עדויות אישיות של גדולי מרביצי התורה, המכירים משפחות שניצלו ממש מחרפת רעב בזכות הקופה."

•••

בין רבני הקופה ברחבי ארץ בולט הגאון רבי שאול כי טוב שליט"א, מו"ץ בד"ץ מסורת ומרבני הכולל שע"י ישיבת "מעלות התורה", המשמש כאחד מרבני הקופה בעיה"ק ירושלים. הגר"ש כי טוב משתף את קוראי "ביטאון עולם התורה":

"מאז שנכנסתי להתעסק בענייני הקופה בעיה"ק ירושלים, בברכת מו"ר ראש הישיבה שליט"א, נחשפתי לדאבוני למקרים קשים וכואבים מסמרי שיער, של אברכים בני עלייה עידית שבעידית, אשר לדאבונו הגיעו למצב נורא של פת לחם כפשוטו. אם מתחילה חשבתי שהביטוי 'פת לחם' הינו ביטוי מושאל למצב קשה, פתאום גילתי שאכן כן, גם בימינו ישנם כאלה שמגיעים למצב שאין בכיסם השקלים הבודדים כדי לקנות לחם וחלב לילדים בבית... כאלה שפונים ביום חמישי לחברותא בכלול לבקש הלוואה של מאה שקל, כדי לקנות מוצרי השבת למשפחה של קרוב לעשרה נפשות..."

אלו אינם סיפורים מהעבר הרחוק, אלא מעשים שבכל יום אצל רבים וטובים. נכון שאין בסיפורים 'פשוטים' הללו רקע טרגי של אב חולה ואמא פצועה וכד'; אלו סיפורים מחיי היום יום אצל משפחות רבות מיוסרות! כאלו שדואגים את דאגת היום, שלא לדבר על דאגת המחר...

במהלך התקופה האחרונה היינו בקשר עם מרבית מרבני הקהילות כאן בירושלים עיה"ק, הקשורים ל'חסדי שלום' בקשר הדוק, ביודעם כי במקומות רבים שאין איש, 'חסדי שלום' נמצאת שם בשבילם... רק בימים אלו הייתי השליח להעביר עשרות מעטפות עם סכום תמיכה מכובד לעשרות משפחות בני תורה בעירנו."

24 שעות ביממה

המערכת הטלפונית האדיר של 'חסדי שלום', הפועל במשך 24 שעות ביממה, שווה יריעה בפני עצמה, כיצד בשעות לא שעות מתקשרים אנשים ומבקשים להרים את תרומתם. הרב הגאון רבי אברהם דב לנג שליט"א, ר"מ בתלמוד תורה "תפארת יעקב" בב"ב, משתף את קוראי "ביטאון עולם התורה" בתחושות

ובעלי התקדם לשפת המדרכה, מנסה לתור אחר מונית פנויה וזריזה. אני מתפנה לחשוב על ההוצאה הכספית שמצטרפת לסיפור וחושקת שפתיים. העיקר שהמחשב ימצא עם חידושי התורה היקרים.

מונית לא נראית בשטח, ועוד דקה יקרה חולפת. "האוטובוס היה מלא באנשים", אני מנסה לעודד, ולא בדיוק מצליחה. גם אוטובוס עם אנשים מתרוקן בסופו של דבר, ופקקי תנועה כבר השתחררו מזמן.

"אם לא תגיע מונית בדקה הקרובה, אני מרים ידיים", מודיע בעלי בטון של חצי השלמה וחצי תסכול. התפללתי שתגיע מונית, ושתספיק את האוטובוס, והאממץ לא יהיה לחינם. ידעתי כמה חידושי התורה יקרים ללבו של בעלי, ולא הייתי מסוגלת לשאת את ההחמצה.

לא. מונית לא הגיעה. אבל דמות נראתה ממרחק, והתקדמה לכיוונינו. ככל שהצטמצם המרחק יכולנו לזהות את מראה. לא שהכרנו אותו. אברך חרדי צעיר טיפוס, אבל ידו אחזה בתיק מלבן מוכר עד לגעגועים. תיק המחשב שלנו.

אני מעירה את תשומת לבו של איש, שעסוק עדיין בחיפוש מונית. לא היינו זקוקים ליותר מדקה, כדי שהמחשב יחליף ידיים. "קיוויתי שאתם עדיין בתחנה", אמר בעל החסד. "וגם אם לא, ידעתי שיש סיכוי סביר שאצליח להשיג אתכם, בקצב ההליכה של ילד קטן ועגלה."

"אבל איך המחשב הגיע לידך?" לא ויתר בעלי, לאחר מילות הברכה שהרעף עליו.

"עמדנו לרדת בתחנה שאחריכם", מספר האברך, "כשלתע אני מבחין בתיק המחשב שקורץ מהמושב שישבת. מכיוון שהנהג לא עצר לכם בתחנה שביקשתם, למרות קריאות הנוסעים, הרי שהיה ברור לי שירדתם בתחנה הקודמת, והיעד הוא רובע ח'. ניסיתי להשיג אתכם בדרך. ב"ה הצלחתי", סיים בסיפוק.

זה לא באמת משנה כמה זמן נשרכנו בדרך, ומה היתה השעה שנקשנו על הדלת. העיקר שהמחשב עם חידושי התורה היה בידינו, כמו ההרגשה הבהירה שכל דבר מחושבן בעולם, גם תחנה שמתפססת, ומידע שמגיע בעקבות כך לנוסע שהשיב אברה.

ככעס. המילים שאצורות חזקות מהמילים שהיו נאמרות, ואת הדרך שעלינו לחזור בעלי מכיר טוב יותר.

הוא משתחל לתא המטען, שולף את המזוודה. נכנס בשנית וגורר אחרינו את עגלת התאומים. מסמן לנהג שיכול הוא להמשיך בדרכו ופותח את העגלה כדי שאוכל לשחרר מעט את ידי.

מנער מעט את מכנסיו, והשיירה מתחילה להתנהל לאיטה. "המחשב", בעלי גונח פתאום בבהלה. זנבו של האוטובוס כבר התרחק מעימנו, ואם היתה חסרה עוד מנה לטלטלות הדרך, אז הגיע הסיום וגבר על הכל.

זה לא המחשב, כמו חידושי התורה הנצורים בקרבו. אמנם אחת לשבוע נערך גיבוי לחומר בכונן חיצוני, ועל פי רוב זה יהיה במוצאי שבת, אולם מאז לידת התאומות השתבשו מעט סדרי בראשית, וזה אחד מהם.

נותרנו הלומים על מקומנו. החום לא הציק, פתאום, ואף לא הדרך שממתינה לנו. המחשב ותוכנו הוא שהטריד אותנו. אפילו יוסי הבין שלא לנדנד בשאלות.

"טוב, מה עושים?" אישי הראשון שהתעשת. לא היה לי מענה בעבורו, רק תזכורת מכאיבה שמדובר בחברה קבלנית, כך שהסיפור מורכב בהרבה. זו לא חברת קווים הרגילה עם מחלקת האבדות שמתפקדת. ואף אחד לא ערב לנו שהנהג לא יחשוך במציאה, בפרט שלא מוטלת עליו חובת דיווח כמו כל אוטובוס מתוקן.

ההתלבטות היתה האם להספיד את המחשב ולהתקדם להורים שלא מבינים מדוע אנו מתמהמהים, או להמתין לבעלי, שעה שינסה להשיג מונית שתיסע עימו לתחנה האחרונה, ואולי שם יצליח להשיג את האוטובוס ולמצוא את המחשב. ידענו שכל שניה קריטית, כמו שהבנו שזה לא הגיוני שאני אשאר עם עגלת תאומים על תכולתה וילד בן שלוש, כשהמזוודה גם לצידי.

בלתי אפשרי היה להזעיק את חמי או חמותי. הגיל עשה את שלו, ורק מילות ההסבר עלולות לעלות בדקות יקרות.

"אז מה עושים?" אני חוזרת על השאלה שבעלי שלח לחלל לפני פחות מדקה. אין תשובה, רק דממה מיואשת.

"אולי תיסע עם יוסי ואני אמתין כאן עם העגלה והמזוודה?" אני מציעה בהברקה פתאומית. "אחפש פינה מוצלת לשבת, ונקודה שתחזור בהקדם עם בשורות טובות."

הרעיון הזה היה נשמע ההגיוני ביותר משלל ההצעות שחלפו במוחנו בשניות האחרונות,